

Извештај о спроведеној анализи ефеката Нацрта закона о акредитацији

**Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се
предлаже**

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

У области регулисаној Законом о акредитацији, праћена је усклађеност са Уредбом Европског парламента и Савета број 765/2008 којом се прописују захтеви за акредитацију и тржишни надзор у вези са трговањем производима. Такође, анализира се усаглашеност са референтним стандардом SRPS ISO/IEC 17011 којим су прописани општи захтеви за акредитациона тела која акредитују тела за оцењивање усаглашености.

Према Глобалном индексу инфраструктуре квалитета (GQI)¹, Србија је напредовала са 39. места које је заузимала 2021. године на 37. место 2023. године. Међутим, ранг Србије у области акредитације опао је са 40. на 43. место, што указује на потребу за унапређењем процеса акредитације.

У овој области прати се и број акредитованих тела за оцењивање усаглашености, укључујући и број сертификационих тела за сертификацију система менаџмента². Укупан број акредитованих тела (у даљем тексту: ТоУ) закључно са 31. децембром 2024. године је 787, а приказ према врсти акредитације је следећи: 358 лабораторија за испитивање, 70 лабораторија за еталонирање, 16 медицинских лабораторија, 290 контролних тела, 26 сертификационих тела за сертификацију производа, 8 сертификационих тела за сертификацију особа, 17 сертификационих тела за сертификацију система менаџмента и 2 провајдера за испитивање оспособљености. Јавни регистар који води АТС омогућава претрагу акредитованих тела по различитим критеријумима. Нови закон о акредитацији требало би да допринесе повећању броја акредитованих ТоУ у новим техничким областима. Увидом у ове податке може се пратити ниво пословне активности у једној посебној грани привреде као што је област акредитације.

У интересу привреде и бољег функционисања АТС али и у примени претходног прописа се показало као целисходно редефинисање рокова за поступак акредитације, у смислу дефинисања реалнијих рокова за завршетак поступка акредитације, односно поступак обнављања акредитације, имајући у виду да се велики број поступака није могао завршити у претходно прописаним роковима. С тим у вези, рокови за завршетак поступка

¹ <https://eqi1.org/>

Последњи објављени подаци су за 2023. годину.

² www.ats.rs

акредитације су незнатно продужени. Уведен је и поступак преиспитивања пријаве за акредитацију од стране АТС.

Током 2024. године реализовано је укупно 774 оцењивања. Према врсти акредитације, оцењивања су била за: лабораторије за испитивање – 337, лабораторија за еталонирање – 80, медицинских лабораторије – 17, контролна тела – 290, сертификациона тела за сертификацију производа – 18, сертификациона тела за сертификацију система менаџмента – 20, сертификациона тела за сертификацију особа – 9, провајдера за испитивање оспособљености – 3.

Током 2024. године, АТС је донео укупно 898 одлука о акредитацији, а након реализованих почетних оцењивања додељено је укупно 22 нове акредитације.

У предметној области велики значај имају и резултати надзора који Министарство привреде, као надлежно министарство, врши над АТС у складу са Законом о акредитацији.

2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

Од 2015. до 2020. године, у области акредитације спроводила се Стратегија унапређења система инфраструктуре квалитета у Републици Србији за период 2015–2020. године ("Службени гласник РС", број 93/15). Реализацијом планираних активности у наведеном периоду су испуњени посебни циљеви документа јавне политике у области акредитације и то: 1) унапређен је систем акредитације у Републици Србији, и проширене су области рада АТС, у складу са потребама привреде, али и потребама органа државне управе у смислу имплементације техничких прописа које они доносе; 2) задржан је статус потписника споразума о признавању еквивалентности система акредитације (EA MLA, ILAC MRA и IAF MLA) и проширен је број области обухваћених тим споразумима; 3) вршено је континуирано подизање нивоа свести свих заинтересованих страна и јавности о значају акредитације.

У току је израда нове Стратегије развоја инфраструктуре квалитета за период 2025–2030. године.

Област акредитације такође је једно од хоризонталних питања у планским документима неопходним за испуњавање мерила за отварање преговарачког поглавља 1 – Слобода кретања робе, која су у октобру 2024. године усвојена на Влади Републике Србије, као у Националном програму за усвајање правних тековина Европске уније.

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

Утврђивање Предлога закона планирано је Планом рада Владе за 2025. годину.

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Проблеми уочени у предметној области: 1) потреба за додатним усклађивањем са Уредбом Европског парламента и Савета број 765/2008 у циљу испуњавања услова који намеће поступак стабилизације и придруживања; 2) недостаци у функционисању поступка акредитације, будући да постојећим законским решењем нису реално дефинисани рокови за окончање поступка акредитације, као ни поступка за обнављање акредитације; 3) потреба да се додатно дефинишу активности које обавља АТС кроз додатно прецизирање појмова које важећи закон дефинише; 4) проблем одлучивања и састава Комисије за жалбе; 5) проблем пословања тела за оцењивање усаглашености из области система менаџмента са страним акредитацијама у Републици Србији.

Резултати примене важећег Закона о акредитацији указују на: проблем одлучивања Комисије за жалбе, имајући у виду да су налази колегијалног оцењивања из новембра 2022. године показали неусаглашеност по питању самог одлучивања, па је препозната неопходност за прописивањем измењеног начина одлучивања и састава предметне комисије и начина њеног рада.

Неопходност вођења регистара сертификационих тела за системе менаџмента која послују у Републици Србији са страним акредитацијама је препозната и у циљу јачања правне сигурности корисника услуга, што ће имати позитиван ефекат на квалитет услуга, конкурентност на тржишту и поверење потрошача и других заинтересованих страна у Републици Србији; Такође на овај начин покушава се спречити и нелојална конкуренција, посебно јер је у последњих неколико година значајно порастао број издатих сертификата од стране тела која нису акредитована од стране АТС; Наиме, у Републици Србији активности сертификације система менаџмента обављају домаћа сертификациона тела и инострана сертификациона тела која најчешће имају само инострану акредитацију.

Иностраном одлуком о акредитацији ТОУ понекад није обухваћено подручје Републике Србије и због тога не постоји механизам надзора над њиховим радом, ни од стране иностраних тела за акредитацију, али ни од стране АТС. Због тога рад таквих ТОУ представља вид нелојалне конкуренције, јер на тржишту могу понудити наизглед повољније услове, а неретко се сертификација своди само на продају документације и самог сертификата. Последица је губитак поверења у целокупан систем сертификације система менаџмента.

Инострана ТОУ, која немају српску акредитацију услуге најчешће пружају преко својих представништава или организационих делова од којих поједини нису ни регистровани као привредни субјекти у Републици Србији. У складу са важећим ЕА документом који се односи на политику прекограничне акредитације (ЕА 2/13:2019), као и Уредбом 765/2008, сва ТОУ акредитована од стране иностраних акредитационих тела потписника ЕА МЛА споразума морају бити укључена у национални систем акредитације, или могу пословати са

инострaном акредитацијом само у оквиру „multi-site” акредитације (акредитација која прецизира на којим територијама важи сертификат о акредитацији).

Неопходно је и јасније прописивање прекограничне акредитације.

5) Која промена се предлаже?

Нацртом прописа предложене су следеће промене у циљу решавања проблема наведених у питању под редним бр. 4):

- чланом 2. Закона предвиђена је измена у постојећим дефиницијама: акредитација, правила акредитације, тело за оцењивање усаглашености, колегијално оцењивање ради бољег разумевања закона и усклађивања са Уредбом 765/200;
- чланом 3. Закона уводе се нове активности за које се акредитацијом утврђује компетентност тела за оцењивање усаглашености, и то: испитивање оспособљености, производње референтних материјала и валидација и верификација, ради јачања транспарентности рада АТС-а;
- чланом 8. Закона уводи се да да Привредна комора Србије на својој интернет страници води евиденцију тела за оцењивање усаглашености из области система менаџмента, која послују на територији Републике Србије, како би се пратио њихов рад а у циљу јачања транспарентности и избегавања нелојалне конкуренције што је у интересу привреде;
- чланом 15. Закона предвиђено је продужавање рока за окончање поступка акредитације, иако у виду да су представници АТС-а доказали да је рок у важећем закону нефлексибилан и нереалан;
- чланом 16. Закона извршена је прецизнија формулација у смислу да је уместо „подносилац пријаве“ унето „тело за оцењивање усаглашености“;
- чланом 19. прописан је поступак за обнављање акредитације и одговарајући рокови.
- чланом 20. Закона предвиђена је измена у начину одлучивања Комисије за жалбе, а у складу са налазима Европске акредитације;
- чланом 21. Закона предвиђена је измена у саставу Комисије за жалбе на начин да се појачава капацитет саме комисије у експертском смислу тако што се повећава број чланова из реда експерата за конкретне области, у смислу јачања чланства експертима из реда лабораторија, контролних, сертификационих тела и представника из других области акредитације, као и начина њеног рада;
- чланом 22. Закона прецизније и детаљније је дефинисан поступак прекограничне акредитације;

- чланом 25. Закона дефинисане су прелазне и завршне одредбе, којим је између осталог продужен рок за усклађивање Статута АТС-а са одребама овог закона, а имајући у виду да се ради о новом закону и обиму активности које је потребно спровести.

б) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Једино могуће решење за превазилажење проблема дефинисаних у питању под ред.бр. 4) је израда новог закона. Оцењено је да само доношењем новог закона могу бити превазиђени уочени проблеми у примени, нарочито ако се узме у обзир да је више од две трећине одредби важећег закона потребно изменити како би се постигао планирани ефекат. Дакле, будући да се решења предложена овим законом односе на материју која се није могла уредити другим правним актом, а да су промене у складу са развојем акредитације у Европи, препорукама и процедурама међународних организација за акредитацију, као и потребама привреде Републике Србије, предлаже се усвајање овог закона.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Предложена решења утицаће на:

- Тела за оцењивање усаглашености чију компетентност утврђује АТС, којима је у интересу већа ефикасност и правна сигурност остварена кроз дефинисање реалног рока за завршетак поступка акредитације и рока за обнављање акредитације, чиме се постиже извесније окончавање поступака акредитације, а што је предлагач овим нацртом закона омогућио;

Такође, вођење регистра сертификационих тела за системе менаџмента која послују у Републици Србији са страним акредитацијама утиче и на јачање правне сигурности корисника услуга, што ће имати позитиван ефекат на квалитет услуга, конкурентност на тржишту и поверење потрошача и других заинтересованих страна у Републици Србији; Такође на овај начин покушава се спречити и нелојална конкуренција, посебно јер је у последњих неколико година значајно порастао број издатих сертификата од стране тела која нису акредитована од стране АТС;

- Кориснике услуга акредитованих тела за оцењивање усаглашености чију компетентност је утврдио АТС који ће транспарентнијим радом АТС имати преглед ажурних акредитација које су добила тела за оцењивање усаглашености, које ће новим решењима бити издавани у јасно дефинисаном року. Самим тим позитиван је утицај на привреднике који користе услуге акредитованих тела за оцењивање усаглашености јер они услугу испитивања, сертификације или контролисања својих производа неће чекати због дугог или неизвесног рока за завршетак поступка акредитације;

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Жељене промене није могуће решити на други начин осим доношењем новог закона имајући у виду да је постојећи законски текст уједно и једини који уређује предметну област.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Предложене промене није могуће остварити применом важећих прописа.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (*status quo*).

Обзиром на област и природу предложених промена такав начин приказивања није могућ.

11) Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Сва акредитациона тела која су чланице ЕА (Европске организације за акредитацију) морају своје пословање и рад у потпуности да ускладе са европском Уредбом бр 765/2008. Такође, највећи број акредитационих тела у оквиру решавања жалби има Комисију састављену од стручњака за питања акредитације и примену техничких прописа, али се све одлуке о жалбама доносе у оквиру самих акредитационих тела па је предложена одредба о саставу жалбене комисије и одлучивања по жалбама усклађена са правилима и праксом у ЕУ.

Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Видети одговор на следеће питање у коме су обухваћена питања под редним бр. 1) и 2).

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доводе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Неопходност постизања наведених промена на нивоу друштва, директно је условљена циљевима који се желе постићи, а то су:

- потреба додатног усклађивања са Уредбом Европског парламента и Савета број 765/2008;
- унапређење функционисања поступка акредитације са становишта транспарентности самог поступка акредитације и правне сигурности, кроз редефинисање рокова за окончање поступка акредитације, као и поступка за обнављање акредитације;
- додатно дефинисање послова које обавља АТС кроз додатно прецизирање појмова које важећи закон дефинише,
- неопходност за прописивањем другачијег начина одлучивања и састава Комисије за жалбе и начина њеног одлучивања;

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Општи и посебни циљеви усклађени су са планским документима неопходним за испуњавање мерила за отварање преговарачког поглавља I – Слобода кретања робе која су у октобру 2024. године усвојена на Влади Републике Србије, као и са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Показатељи учинка су:

- усклађеност са Уредбом Европског парламента и Савета број 765/2008;
- реално и извесно окончање поступака акредитације у дефинисаном року;
- отклањање неизвесности у вези послова које обавља АТС кроз додатно прецизирање појмова које важећи закон;

-повећање ефикасности у раду и одлучивању Комисије за жалбе;

-повећање транспарентности рада Акредитационог тела Србије.

Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „*status quo*” опција?

Иако су разматране и друге могућности, па и могућност да се задржи *status quo*, због значаја проблема наведених под питањем бр. 4) у оквиру наслова „Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже“, одлучено је да искључиво доношење новог Закона омогућава ефикасно решавање предметних проблема.

2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

Нису постојале друге опције за постизање жељених промена, осим регулаторних мера, јер је за примену највећег дела промена било потребно донети нови закон.

3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

Нису предвиђене рестриктивне мере.

4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

Нису идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви.

5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Није могуће постизање промена само кроз спровођење информативно-едукативних мера.

6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Проблеми детектовани у питању под редним бр. 4) у оквиру наслова „Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже“, могу се решити искључиво интервенцијом јавног сектора кроз доношење новог Закона о акредитацији.

7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

Већ постоје расположиви ресурси за спровођење идентификованих опција.

8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

Изабране су опције наведене у одговору на питање под бр. 4) у оквиру наслова „Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже“.

ПРИЛОГ 5:

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

- 1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Иако је изабрана опција која се односи на финансирање рада АТС из буџета РС у укупној суми неће имати утицаја на ниво јавних прихода и расхода, нити у средњем нити у дугом року, будући да акредитациона тела по дефиниције раде на непрофитној основи. Такође, предлог закона не уводи нове услуге нити нове расходе националног тела за акредитацију.

- 2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

Финансијски извор за потребе финансирања рада националног тела за акредитацију је буџет Републике Србије и други извори у складу са законом.

- 3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Спровођење нових мера неће утицати на међународне финансијске обавезе имајући у виду да се и важећим решењем све међународне финансијске обавезе финансирају из буџета (чланство у европским и међународним организацијама за акредитацију).

- 4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

Новим мерама се не оснивају нове институције, нити реструктурирају постојеће.

- 5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

Нема потребе за редистрибуцијом постојећих средстава.

- 6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Изабрана опција нема утицаја на друге институције, само на национално тело за акредитацију. При томе, изабрана опција неће утицати на промену висине расхода у суми, већ на промену извора финансирања.

Кључна питања за анализу економских ефеката

- 1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Нова решења не намећу никакве додатне трошкове привреди.

- 2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Предлагач сматра да се предложеним законским решењима позитивно утиче на повећање нивоа конкурентности и стварање повољнијег тржишног амбијента за привредне субјекте који послују у области акредитације. Предлагач сматра да се наведеним позитивним утицајима на конкурентност, као и правне сигурности, охрабрује и стварање нових привредних субјеката заинтересованих за пословање у предметној области, чиме се уједно позитивно утиче и на тржишну конкуренцију. Исто тако, предлагач је ставио да је могуће очекивати и повећање броја акредитованих тела за оцењивање усаглашености која би изашла из својеврсне „сиве зоне“ пословања и поднела захтеве националном телу за акредитацију у циљу стицања одговарајућих сертификата АТС. Наиме, имајући у виду да је у складу са чланом 4. важећег закона, акредитација добровољна, а да тренутно један број тела за оцењивање усаглашености у Републици Србији послује са сертификатима о акредитацији издатим од стране иностраних националних тела за акредитацију, предлагач сматра да ће нова законска решења охрабрити предметне привредне субјекте да се обрате АТС у циљу стицања одговарајућих сертификата о акредитацији издатих од стране националног тела за акредитацију Републике Србије, чиме ће се побољшати и тржишна конкуренција у предметној области.

- 3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

ДА – једнаки услови за све кориснике услуга акредитације. Наиме, дефинисањем рока за поступак акредитације АТС се обавезује да заврши поступак акредитације у законом предвиђеном року за сва тела за оцењивање усаглашености под једнаким условима.

- 4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

НЕ

- 5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

НЕ

б) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Нова решења немају посебан утицај на квалитет и статус радне снаге, као и права, обавезе и одговорности послодаваца.

ПРИЛОГ 7:

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

- 1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Предлагач истиче да примена предложених решења неће изазвати повећање трошкова за привредне субјекте и друга правна лица која подnose пријаве за акредитацију.

- 2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?

НЕ

- 3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

Изабране мере немају посебан утицај на осетљиве друштвене групе.

- 4) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?

Самим тим што предлагач сматра да се новим решењима охрабрује и стварање нових привредних субјеката заинтересованих за пословање у предметној области, тако се очекује да би иста утицала и на тржиште рада у смислу стварања нових тела за оцењивање усаглашености, па и нових запошљавања у тим телима.

- 5) Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр. на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета,

старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?

Изабране опције немају дискриминаторне ефекте ни на једну категорију лица.

- 6) Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?

НЕ

- 7) Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин?

НЕ

- 8) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

НЕ

ПРИЛОГ 8:

Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

- 1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

НЕ

- 2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

НЕ

- 3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

НЕ

- 4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

НЕ

- 5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

НЕ

ПРИЛОГ 9:

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

- 1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

НЕ

- 2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Акредитационо тело Србије има капацитете за спровођење свих уведених мера.

- 3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

НЕ

- 4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

ДА

- 5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Изабраним опцијама постиже се већи степен правне сигурности у погледу јасно дефинисаних рокова за окончање и обнављање поступка акредитације.

- 6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Предложена решења ће имати утицај транспарентост, правну сигурност и веће поверење у целокупан систем сертификације (уводи се јавна евиденција свих тела за оцењивање усаглашености из области система менаџмента, која послују на територији Републике Србије, а коју ће водити Привредна комора Србије на својој интернет страници; податке о телима за оцењивање усаглашености из области система менаџмента која је акредитовало АТС, Привредна комора Србије ће преузимати из јавних регистара АТС, а тела за оцењивање усаглашености из области система менаџмента која послују на територији Републике Србије а која није акредитовало АТС, достављају Привредној комори Србије доказе о акредитацији, пословно име, пословне податке, податке о адресама, законским заступницима ради уписа у евиденцију).

- 7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Листа прописа и других општих аката којима се извршава нацрт закона о акредитацији са роковима за њихово доношење:

Подзаконски акти које доноси Влада:

Одлука о оснивању Акредитационог тела Србије – 3 месеца од ступања на снагу Закона;

Подзаконски акти које доноси министар надлежан за послове акредитације:

Правилник о начину рада комисије за жалбе Акредитационог тела Србије – 30 дана од ступања на снагу Закона;

Подзаконски акти који доноси Акредитационо тело Србије:

Статут Акредитационог тела Србије – 6 месеци од ступања на снагу Закона;

Правила акредитације Акредитационог тела Србије – 30 дана од ступања на снагу Статута АТС.

Кључна питања за анализу ризика

- 1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

Имајући у виду значај питања која уређује овај закон, Министарство привреде је решењем формирало радну групу која је припремила текст Нацрта закона, а коју чине представници Министарства привреде, АТС, Привредне коморе Србије и појединих акредитованих тела за оцењивање усаглашености. Текст Нацрта закона је постављен на интернет страници Министарства привреде www.privreda.gov.rs, Акредитационог тела Србије www.ats.rs, као и на порталу е-управе www.euprava.gov.rs, чиме је било омогућено јавности да примедбе, коментаре и сугестије на текст Нацрта закона достави Министарству привреде путем поште или електронским путем.

Такође, предвиђено је одржавање јавне расправе у периоду од 6. августа до 26. августа 2025. године, чиме је омогућено свим заинтересованим странама да се укључе у израду предметног нацрта, и да се о томе непосредно дискутује на округлом столу који ће се одржати на крају периода спровођења јавне расправе.

По окончању јавне расправе и након анализе свих коментара, сугестија и предлога добијених током поступка јавне расправе, израђен је коначни текст Нацрта закона и затражена су мишљења органа државне управе са чијим делокругом рада је повезано питање на које се предметни нацрт односи.

Нови Закон о акредитацији у смислу унапређења области акредитације, а складу са развојем акредитације у Европи и препорукама и процедурама међународних организација за акредитацију и актуелним потребама привреде Републике Србије, предвиђене су Програмом рада Владе за 2025. годину.

- 2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

Спровођењем овог закона неће доћи до повећања трошкова за привредне субјекте и друга правна лица која подnose пријаве за акредитацију.

Исто тако, важно је подсетити да за спровођење овог закона није потребно обезбедити ни додатна средства из буџета Републике Србије.

- 3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

НЕ

Информација о спроведеним консултацијама садржи податке о:

- 1) времену, обиму и методама консултација;
- 2) учесницима консултативног процеса;

Учесници консултативног процеса, односно заинтересоване стране на које ће највише утицати предложена решења, као што су тела за оцењивање усаглашености, органи, односно организације који су надлежни за припрему и доношење техничких прописа, Корисници услуга акредитованих тела за оцењивање усаглашености имали су прилику да се изјасне и изнесу своје ставове у наведеним методама консултација.

- 3) питањима која су била предмет консултација;

Основна питања која су предмет консултација су:

- редеофинисање рокова трајања поступка акредитације
- повећање нивоа транспарентности рада тела за оцењивање усаглашености (нрп. вођење јавне евиденције тела за оцењивање усаглашености из области система менаџмента која послују на територији Републике Србије);
- усаглашавање начина одлучивања Комисије за жалбе са налазима Европске акредитације, као и потпуније дефинисање састава Комисије за жалбе;
- јасније прописивање прекограничне акредитације;
- разрада захтева које АТС мора да испуни у складу са европском Уредбом 765/2008 и стандардом SRPS ISO/IEC 17011.

- 4) примедбама, сугестијама и коментарима који су узети у разматрање и онима који нису уважени, као и о разлозима за њихово неприхватање;

Начелно, изнето је мишљење да се Нацртом закона, АТС у потпуности ставља у ресор надлежног министарства за послове акредитације у погледу функционисања и рада. Ове бојазни Министарство привреде одбацује као неосноване. Посебна радна група је приликом формулисања концепта Нацрта закона, водила рачуна да његова решења буду усклађена како са Уредбом 765/2008, тако и са релевантним стандардом којим су утврђени општи захтеви за акредитациона тела која утврђују компетентност тела за оцењивање усаглашености.

- 5) утицају резултата консултација на избор мера из прописа

Анализа сугестија је показала да би у интересу привреде било повећање транспарентности и правне сигурности кроз дефинисање реалнијих рокова за окончање поступка акредитације, као и за обнављање акредитације, а што је предлагач овим законом и постигао.

Такође, анализа сугестија је показала да ће, имајући у виду да тренутно један број тела за оцењивање усаглашености у Републици Србији послује са сертификатима о акредитацији издатим од стране иностраних националних тела за акредитацију, нова законска решења охрабрити предметне привредне субјекте да се обрате АТС у циљу стицања одговарајућих сертификата о акредитацији издатих од стране националног тела за акредитацију Републике Србије, чиме ће се побољшати и тржишна конкуренција у предметној области.

Сугестије представника привреде су се односиле на увођење јавног регистра односно јавне евиденције тела за оцењивање усаглашености у области система менаџмента која послују на територији Републике Србије како би се повећао ниво транспарентности и правне сигурности корисника услуга акредитације.